

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG

1026 Budapest, Riadó u. 5.

Tel.: 06-1/882-8594

Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Iktatószám: D.374/17/2025.

A tanács tagjai: Dr. Varga-Nagy Erika közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Söpkéz Gusztávné közbeszerzési biztos, Dr. Szathmári Réka közbeszerzési biztos

A hivatalbóli kezdeményező: Állami Számvevőszék
(Budapest, Apáczai Csere János u. 10.)

A hivatalbóli kezdeményező képviselője: Dr. Posteiner Judit kamarai jogtanácsos

A beszerző: Szépművészeti Múzeum
(Budapest, Dózsa György út 41.)

A beszerző képviselője: Kerekes Anita felelős akkreditált
közbeszerzési szaktanácsadó

A kérelmezett neve: SARL ANTIQUITES MAURIZIO
NOBILE
75003 Paris rue Chapon 2.

A beszerzés/szerződés tárgya, értéke: Lorenzo di Mariano és Angelo Mariano Mária szobrának beszerző általi megvásárlása - Kbt. mellőzése; 195.000.-EUR (68.246.100-Ft)

Az eljárás EKR azonosítószáma: -

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T –ot.

A Döntőbizottság a jogsértés hiányát állapítja meg.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket az ügyfelek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozattal szemben a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható annak kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. A jelen hivatalbóli kezdeményezés tárgya szerinti Lorenzo di Mariano és Angelo Mariano Mária szobrának (a továbbiakban: műalkotás) adásvétele tárgyában a beszerző, mint vevő 2022. december 1. napján 2022/0001463 szerződésszámú ingó adásvételi szerződést

kötött a kérelmezettel, mint eladóval. A műalkotás megvásárlásáról szóló ingó adásvételi szerződés (a továbbiakban: szerződés) 5. pontja, illetve a szerződés mellékletét képező műtárgylista szerint a műalkotás vételára 195.000.-EUR.

2. A szerződés megkötésére a beszerző belső szabályzatai alapján felállított vásárlási bizottság 2022. szeptember 21-i jegyzőkönyve a következőket rögzíti:

„a művészettörténeti köztudatban ismert, publikált darabról van szó [...]

a szobrot megvásárlása után a Régi Képtár első emeleti állandó kiállításának XIII. termében lehetne bemutatni, együtt, a valószínűsíthető párdarabjával, a Gábriel arkangyallal.”

3. Az ellenérték megfizetéséről szóló utalványrendelet szerint a teljesítés dátuma 2022. december 5. napja.

Az üzembe helyezési bizonylat szerint az üzembehelyezés dátuma: 2022. december 5.

4. A szerződés értéke a 2021. november 10. napján megállapított középárfolyam figyelembevételével: 68.246.100.-Ft.

A hivatalbóli kezdeményezés és a kezdeményező nyilatkozata

5. A kezdeményező 2025. június 10. napján hivatalbóli kezdeményezést nyújtott be a Döntőbizottsághoz.

6. A hivatalbóli kezdeményező felhatalmazása az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 1. §-ának (5) bekezdésén alapszik, figyelemmel a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 152. § (1) bekezdésének b) pontjában foglaltakra.

7. A kezdeményező hivatalbóli kezdeményezésében annak megállapítását kérte, hogy a beszerző megsértette a Kbt. 4. § (1) bekezdésében előírt közbeszerzési kötelezettségét.

8. A jelen hivatalbóli kezdeményezés tárgya Lorenzo di Mariano és Angelo Mariano Mária szobrának beszerző általi megvásárlása. A műalkotás megvásárlására a 2022-0001463 szerződésszámú ingó adásvételi szerződés aláírásával, 2022. december 1. napjával került sor. A műalkotás vételára 195.000 EUR (79.825.200.-Ft) volt.

9. A kezdeményező, hivatkozással a Kbt. 5. § (1) bekezdés c) pontjára, a Kbt. 8. § (1) bekezdésére, a Kbt. 98. § (2) bekezdés d) pontjára, a Köv. tv. 7. § 10. pontjára, illetve a Kbt. 15. § (2) bekezdésére, a hivatalbóli kezdeményezésében előadta, hogy a beszerző beszerzése – a rendelkezésre álló adatok alapján – meghaladta a tárgyban árubeszerzésre irányuló uniós értékhatárt, azaz a 75.245.700.-forintot, így a Kbt. 111. § n) bekezdésében foglalt kivételi szabály nem ad felmentést az árubeszerzés közbeszerzési kötelezettsége alól. A beszerző a Kbt. 4. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettsége ellenére nem folytatta le a közbeszerzési eljárást.

10. A beszerző a tárgyi szerződés és az uniós értékhatárt elérő kulturális javak beszerzése kapcsán a közbeszerzési kötelezettség fennállását nem vitatta. A beszerző nyilatkozata szerint a beszerző „érték-határtól függetlenül nem folytat le közbeszerzési eljárást, ugyanis az egyedi mással nem helyettesíthető műtárgyak beszerzésénél a Kbt. rendelkezései a gyakorlatban csak kontraproduktívan alkalmazhatóak.”

11. Fentiekre tekintettel a hivatalbóli kezdeményező indítványozta, hogy annak feltételei fennállása esetén a Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés c) pontja alapján a jogsértést

állapítsa meg és mellette a Kbt. 165. § (2) bekezdés e) pontja szerint – a Kbt. 165.§ (6) bekezdés a) pontjára tekintettel – a beszerzővel szemben bírságot szabjon ki. Ugyanakkor a hivatalbóli kezdeményező előadta, hogy tekintettel a tárgyi beszerzés specialitása, valamint a Kbt. elvei, szabályai közötti összhang hiányára és arra, hogy a beszerző sem vonathatja ki magát következmények nélkül a hatályos jogszabályi keretek közül – figyelemmel a beszerzésre elköltött jelentős közpénz mennyiségére is – álláspontja szerint a jogorvoslati eljárás kezdeményezése indokolt. Mindazonáltal kérte, hogy az esetleges bírság kiszabása során a Döntőbizottság legyen figyelemmel a fenti speciális körülményekre.

12. A kezdeményező kifejtette, hogy a Kbt.-ben meghatározott közbeszerzési eljárások közül a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás a legszűkebb körben és a legszigorúbb ellenőrzés mellett alkalmazható eljárási fajta. Kivételes jellegét az adja, hogy törvényes lehetőséget biztosít a verseny nagymértékű korlátozására, egyes esetekben a kizárására: az eljárás megindításánál eltekint a nyilvánosság érvényesülését biztosító hirdetmény közzétételétől. A jogalkotó e hirdetmény nélküli eljárási fajta létevel elismeri, hogy vannak olyan esetek, amikor az ajánlatkérő beszerzési igényének jellege miatt a nyílt verseny korlátozása szükségszerűvé válik. Ugyanakkor mivel a hirdetmény nélküli forma alkalmazása a nyilvánosságnak (és így az adott piacon a versenytársak kontrolljának) szinte teljes kizárását jelenti, a jogalkotó biztosította, hogy az ajánlatkérő valóban csak akkor vehesse igénybe ezt az eljárási formát, ha az a speciális tartalmú beszerzésének megvalósításához elengedhetetlenül szükséges. Továbbá a Kbt. alapelvei, különös tekintettel a transzparenciára, a Kbt. rendelkezéseinek betartásával, a közbeszerzési eljárás lefolytatásával érvényesülnek, a közpénz felhasználás ellenőrizhetőségét a közbeszerzési eljárás, nevezetesen a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás lefolytatása biztosítja.

13. A hivatalbóli kezdeményező rámutatott, hogy a beszerzés tárgya szerinti műalkotás egy adott tulajdonos kizárólagos tulajdonában volt, így annak tulajdonjogának megszerzése kizárólag hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás keretében történhetett volna. A verseny biztosítása valóban nem lett volna lehetséges, az ajánlatkérő számára valóban nem létezett reális alternatíva beszerzési igényének kielégítésére, ez azonban nem jelenti azt, hogy a Kbt. szabályainak kötelezettsége alól, a közbeszerzési eljárás lefolytatása alól a beszerző mentesült volna, figyelemmel arra is, hogy a Kbt. 98. § (2) bekezdés d) pontjában szabályozott eljárás pontosan ezt az esetkört (egyedi műalkotás megszerzése) rendezi.

14. Egyebekben a kezdeményező iratra beérkezett nyilatkozatában a beszerző nem vitatta, hogy nem folytatott le közbeszerzési eljárást, a jogsértés tényét a kezdeményezést megelőző ellenőrzés során tett nyilatkozatban is elismerte. A beszerző a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettségéről tudomással bírt, ezt támasztja alá az is, hogy korábban a Kbt. módosítására vonatkozó normaszövegjavaslatot készített és küldött meg a Döntőbizottság és a hivatalbóli kezdeményező részére a műtárgyvásárlások kapcsán a kivételi kör bővítése érdekében.

A beszerző nyilatkozata

15. A beszerző kérte a Döntőbizottságot, hogy a hivatalbóli kezdeményezést, mint alaptalant utasítsa el.

16. A beszerző nyilatkozatában kifejtette, hogy a Kbt. értelmében a közbeszerzési eljárás célja a hatékony közpénzfelhasználás átláthatóságának és nyilvános ellenőrizhetőségének biztosítása, továbbá a közbeszerzések során a tisztességes verseny feltételeinek megteremtése.

A műtárgyak esetében ugyanakkor a közbeszerzési eljárás lényegi célját jelentő verseny biztosítása nem értelmezhető, hiszen a műtárgyak (különösen a képzőművészeti alkotások) egyediek és mással nem helyettesíthetők, ill. meghatározott eladó tulajdonában és/vagy birtokában állnak – vagyis a múzeumok (mint ajánlatkérők) sem a műtárgyat (azaz az árubeszerzés tárgyát), sem a tulajdonost (azaz az ajánlattevőt) nem tudják másokkal versenyeztetni. A „felcserélt” szerepekből ered a műtárgypiac másik sajátossága is, miszerint a verseny nem a közbeszerzési törvényben megfogalmazott ajánlattevők (vagyis az eladók), hanem az ajánlatkérők (vagyis a potenciális vevők) között alakul ki, aminek az lesz a nyertese, aki (ajánlatkérőként) a legjobb ajánlatot adja, vagyis a legtöbbet hajlandó fizetni az adott műtárgy tulajdonjogaért. Összegezve, ténylegesen nem az ajánlattevők, hanem az ajánlatkérők versenyeznek egy-egy műtárgy tulajdonjogaért (ennek a valós helyzetnek a leképezése a műtárgyaukción), amely piaci szituáció lényegét illetően éppen ellentétes a közbeszerzés logikájával és rendszerével.

17. A beszerző rámutatott, hogy a közbeszerzés logikájával nem lehet összhangba hozni a műtárgyvásárlásokat, a hatályos szabályrendszer alapján a Magyarországon működő közgyűjteményeknek hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban kellene az uniós értékhatár feletti műtárgyvásárlásaikat lefolytatniuk – pontosabban azt imitálniuk, mintha egy közbeszerzési eljárásban, annak kötött eljárási és kommunikációs szabályai mentén valósítanák meg a versenytárs nélküli műtárgy versenytárs nélküli tulajdonosának tendereztetését. Ezzel összefüggésben fontos körülmény, hogy a műtárgypiacra jellemző (ár)alku mindig a felek közvetlen és kölcsönös bizalomra épülő kommunikációja során születik meg, ami lehetővé teszi, hogy a vételár reflektáljon valamennyi releváns körülményre (így különösen az alkotó személyére és az attribúció egyértelműségére, a műtárgynak az alkotó életművében, ill. a múzeumi gyűjteményben betöltött helyére, súlyára és hiánypótló jellegére, valamint kvalitására). A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás ezt a bizalmi viszonyra építő alkufolyamatot nem képes alakítani, legfeljebb lekövetni tudja a közbeszerzési eljárás keretein kívül megszülető megegyezést (vagyis a valóságban egy esetlegesen és formálisan végig vitt hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást nyilvánvalóan és természetesen minden esetben megelőz egy a felek között már megszületett informális megállapodás, amelynek a kizárása egyébként egy valós közbeszerzési eljárás egyik alapvető célja volna). Így a műtárgyvásárlás esetében előírt közbeszerzési eljárás nem több egy öncélú adminisztrációs technikánál, ami a Kbt. alapelveinek teljesítéséhez sem tud érdemben hozzájárulni.

18. A beszerző szerint a műtárgyakat érintő közbeszerzési eljárások tárgybeli alkalmatlanságát, illetve alkalmazhatatlanságát kiválóan példázzák az uniós közbeszerzési hirdetményeket magában foglaló TED-honlap adatai is, amely szerint a 2015-2025. közötti időszakban, azaz tíz év alatt az egész Európai Unióban mindössze 39 uniós értékhatár feletti közbeszerzési eljárást bonyolítottak le a 92311000 (Műalkotás) CPV kód árubeszerzések kategóriájában. Ebben a tízéves időszakban ez alapján az Európai Unióban összesen 8 muzeális intézmény indított közbeszerzési eljárást „műalkotás” beszerzésére, de egyetlen jelentős európai múzeum sincs az ajánlatkérők között.

A beszerző továbbá rámutat, hogy a nemzetközi műtárgypiaci árak ismeretében teljesen kizárt, hogy az elmúlt évtizedben például a normakövetésükről méltán híres és jól finanszírozott német és skandináv múzeumok közül egyetlen egy sem vásárolt az uniós közbeszerzési értékhatár, azaz 220 ezer euró feletti összegben műtárgyat, s hogy egész Nyugat-Európában mindössze egyetlenegy holland múzeumnak sikerült egy ezt meghaladó összegű vásárlással gyarapítania a gyűjteményét.

19. A beszerző kifejtette továbbá, hogy a közbeszerzési szabályok alkalmazhatatlansága nem jelenti azt, hogy a műtárgyvásárlások során a Kbt. alapelveit, így különösen a

közpénzekkel való hatékony és felelős gazdálkodás, ill. az átláthatóság elvét ne lehetne és ne kellene érvényesíteni (ahogy az uniós értékhatár alatt - ahol a műtárgyak beszerzése nem esik a közbeszerzési törvény hatálya alá - ab ovo a közbeszerzési törvény eljárásrendjén kívül kell és lehet ezeket az alapelveket érvényesíteni), hiszen ezeket az államháztartási jogszabályok és kontrollok komplex rendszere is biztosítja.

20. Előadta, hogy a műtárgyvásárlások sajátos szempontjait a hazai jogalkotó – nagyon helyesen – már évekkal ezelőtt felismerte és részben kezelte is azzal, hogy az uniós értékhatár alatti műtárgyvásárlásokat a Kbt. 111. § n) pontjában kivette a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége alól. Mivel a műtárgypiacon – értékhatártól függetlenül – egyedi, egymással nem összehasonlítható és nem versenyeztethető termékek vannak jelen, az lenne az ésszerű, ha a jogalkotó a műtárgyvásárlást általános érvénnyel kivenné a közbeszerzés hatálya alól, ahogy azt már eredendően megtette például a műtárgyakkal a közbeszerzés tekintetében minden szempontból megegyező státuszú ingatlanok vételének vagy az azokra vonatkozó egyéb jogok megszerzésének esetében.

21. A beszerző nyilatkozata a beszerzés saját forrásból valósult meg.

22. A beszerző Döntőbizottság felhívására tett nyilatkozata szerint a beszerzés tárgyát jelentő műalkotás vételára forint összegben az alábbiak szerint került meghatározásra:

- a számla kiállításának napján 2022. december 5-én érvényes EUR MNB középárfolyam: 409,36
- nettó vételár: 195.000 EUR x 409,36 = 79.825.200 Ft.

23. A beszerző indítványozta, hogy a Döntőbizottság a Kbt. 137. § (3) bekezdése alapján állapítsa meg, hogy a tárgyi szerződés – a Kbt. 137. § (1) bekezdés a) pontjától eltérően, az annak teljesítéséhez fűződő kiemelkedően fontos közérdekre figyelemmel – nem semmis, az alábbiakra tekintettel.

A jogorvoslati eljárás tárgyát képező műtárgy pótolhatatlan értéket képez, úgy az adott művész életművében, mint a gyűjteményben elfoglalt helye szempontjából. A szerződés semmissége és ebből következően az eredeti állapot helyreállítása esetén – ennyi év távlatából és a műtárgypiaci trendek ismeretében – kiszámíthatatlan, hogy a kérelmezett (az ehhez szükséges hirdetmény közzététele nélküli eljárás lefolytatását követően) hajlandó lesz-e egyáltalán új jogügyletet kötni. Amennyiben igen, akkor is kétséges, hogy az eredeti vételáron kívánja-e értékesíteni a magyar állam javára az adott művet, vagy pedig az általános műtárgypiaci áremelkedés miatt drágábban kínálja majd eladásra azt a műtárgypiac egymással versengő szereplői számára. Ezen szereplők között ismét - ahogy az az eredeti vásárlás előtt is fennállt - csak az egyik potenciális vevő lesz a beszerző, vagyis ténylegesen - a közbeszerzés terminológiáját követve - az „ajánlattevő” műtárgy-tulajdonos fogja a maga által választott módon versenyeztetni a köz- vagy magángyűjteményeket, hogy ki adja a számára legjobb ajánlatot a tulajdonában lévő egyedi műtárgyra. A valóságban a műtárgyak „beszerzése” pontosan fordítva zajlik, mint ahogy azt a közbeszerzési törvény előírja. Ha az „ajánlattevő” által a maga által választott módon lebonyolított versenyben a beszerző ajánlja számára a legtöbbet az „ajánlatkérők” közül, akkor csakis ezen az előre már kialakított áron lesz hajlandó egy hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban részt venni és „ajánlatot tenni” számára.

A szerződés semmissége esetén a nemzeti kulturális vagyonban jelentős összegű és tárgya szerint - tekintettel a műtárgy egyedi jellegére - nem pótolható vagyonszerzés következne be, amennyiben a műtárgy ismételt megvásárlása – akár forráshiány, akár a kérelmezett elállása esetén megghiúsulna.

A kérelmezett észrevétele

24. A kérelmezett a jogorvoslati eljárás során nyilatkozatot, észrevételt nem tett, egyebekben benyújtotta a Döntőbizottság részére a szerződés másolati példányát.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

25. A Döntőbizottság – a Kbt. 148. § (8) bekezdés c) pontjára tekintettel – rögzíti, hogy a beszerző 2022. december 1. napján kötötte meg a kezdeményezéssel érintett szerződést, így a jelen jogorvoslati eljárásra a Kbt. e napon hatályos anyagi jogi rendelkezéseit kell alkalmazni, míg a jogorvoslati eljárás lefolytatására a jogorvoslati kérelem benyújtása idején, azaz a 2025. június 10. napján hatályos Kbt. eljárásjogi rendelkezései az irányadók.

26. A Döntőbizottságnak a kezdeményezés keretei között eljárva abban a kérdésben kellett döntést hoznia, hogy a beszerző jogszerűen járt-e el, amikor közbeszerzési eljárás lefolytatását mellőzve kötötte meg a tárgyi szerződést a kérelmezettel 2022. december 1. napján.

27. A Döntőbizottság döntését az alábbi jogszabályi rendelkezésekre alapította.

A Kbt. 2. § (7) bekezdés első fordulata értelmében, a törvény szabályaitól csak annyiban lehet eltérni, amennyiben e törvény az eltérést kifejezetten megengedi.

A közbeszerzési szerződés meghatározását a Kbt. 3. § 24. pontja tartalmazza.

24. közbeszerzési szerződés: e törvény szerinti ajánlatkérő által, írásban megkötött, árubeszerzésre, szolgáltatás megrendelésére vagy építési beruházásra irányuló visszerhes szerződés.

A Kbt. 4. § (1) bekezdése szerint a 15. § (1) bekezdése szerinti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzési szerződés, illetve építési vagy szolgáltatási koncesszió megkötése érdekében az 5-7. §-ban ajánlatkérőként meghatározott szervezetek az e törvény szerinti közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárást kötelesek lefolytatni.

A Kbt. 4. § (2) bekezdése értelmében a közbeszerzési szerződés megkötésére közbeszerzési eljárást, építési vagy szolgáltatási koncesszió megkötésére koncessziós beszerzési eljárást kell lefolytatni.

A Kbt. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján e törvény alapján közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezett a költségvetési szerv.

A Kbt. 8. § (1) bekezdés szerint közbeszerzésnek minősül a közbeszerzési szerződés, valamint az építési vagy szolgáltatási koncesszió e törvény szerinti megkötése. A közbeszerzési szerződés tárgya árubeszerzés, építési beruházás vagy szolgáltatás megrendelése lehet.

A (2) bekezdés szerint az árubeszerzés forgalomképes és birtokba vehető ingó dolog tulajdonjogának vagy használatára, hasznosítására vonatkozó jognak – vételi joggal vagy anélkül történő – megszerzése az ajánlatkérő részéről.

A Kbt. 15. § (1) bekezdés az alábbiak szerint rendelkezik a közbeszerzési és koncessziós beszerzési eljárások értékhatáráról:

- a) európai uniós jogi aktusban meghatározott közbeszerzési és koncessziós beszerzési értékhatárok (a továbbiakban: uniós értékhatárok);
- b) a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott közbeszerzési és koncessziós beszerzési értékhatárok (a továbbiakban: nemzeti értékhatárok).

A Kbt. 15. § (2) bekezdés értelmében az uniós értékhatárokat időszakonként az Európai Bizottság állapítja meg és teszi közzé az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

A Kbt. 15. § (3) bekezdés alapján az egyes beszerzési tárgyak esetében alkalmazandó nemzeti értékhatárokat a központi költségvetésről szóló törvényben évente kell meghatározni.

A Kbt. 15. § (5) bekezdés rendelkezik arról, hogy a Közbeszerzési Hatóság az egyes beszerzési tárgyak esetében alkalmazandó uniós értékhatárokat, valamint nemzeti értékhatárokat, valamint a 19. § (4) bekezdés a) pontjában meghatározott értékhatárokat minden év elején közzéteszi honlapján. Ennek során az uniós értékhatárok, valamint a 19. § (4) bekezdés a) pontjában meghatározott értékhatárok forintban meghatározott összegét az Európai Bizottságnak az uniós értékhatárok nemzeti valutákban meghatározott összegére vonatkozó, az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett közleményének megfelelően kell feltüntetni.

A Kbt. 16. § (1) bekezdése szerint a közbeszerzés becsült értékén a közbeszerzés megkezdésekor annak tárgyaért az adott piacon általában kért vagy kínált – általános forgalmi adó nélkül számított, a 17–20. §-ban foglaltakra tekintettel megállapított – teljes ellenszolgáltatást kell érteni.

A Kbt. 21. § (1) bekezdés alapján az uniós értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzési eljárásokra a Második Részt, az ezek alatti és egyben a nemzeti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzési eljárásokra a Harmadik Részt alkalmazva kell eljárni, kivéve, ha e törvény másként rendelkezik. Jogszerűen jár el az ajánlatkérő akkor is, ha e törvény valamely közbeszerzés megvalósítására a Harmadik Rész alkalmazását rendeli, az ajánlatkérő azonban a Második Rész szabályait alkalmazva folytatja le a közbeszerzési eljárást.

A Kbt. 98. § (2) bekezdés d) pont értelmében az ajánlatkérő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást alkalmazhat kivételes esetben, ha

d) a szerződés egy meghatározott gazdasági szereplővel köthető meg, mivel annak célja egyedi művészeti alkotás vagy művészi előadás létrehozása vagy ajánlatkérő általi megszerzése.

A Kbt. 111. § n) pontja alapján a törvényt nem kell alkalmazni az uniós értékhatárt el nem érő nyomtatott és elektronikus könyvek, újságok, folyóiratok, időszakos kiadványok, valamint az elsődlegesen az előbbieket tartalmazó, kutatási, közművelődési vagy oktatási célt szolgáló elektronikus adatbázisok, illetve azok felhasználására vonatkozó jogok, a kulturális javak körébe tartozó tárgyak és rájuk vonatkozó jogok megszerzésére, hangszerek, hangszeralkatrészek és hangszeralkatrészek beszerzésére.

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Köv. tv.) 7. § értelmében e törvény alkalmazásában:

10. Kulturális javak: az élettelen és élő természet keletkezésének, fejlődésének, az emberiség, a magyar nemzet, Magyarország történelmének kiemelkedő és jellemző tárgyi, képi, hangrögzített, írásos emlékei és egyéb bizonyítékai – az ingatlanok kivételével –, valamint a művészeti alkotások.

A Közbeszerzési Hatóság Elnökének a 2022. január 1-jétől irányadó közbeszerzési értékhatárokról szóló tájékoztatója értelmében uniós értékhatár árubeszerzés esetében a Kbt. 5. §-a szerinti egyéb ajánlatkérő esetében, valamint a Kbt. 5. § (1) bekezdés a)-b) pontjában meghatározott ajánlatkérők esetében, ha védelem terén a beszerzendő áru a Kbt. 2. mellékletében (2014/24/EU irányelv III. mellékletében) nem szerepel, 215.000.-euro, azaz 75.245.700.-forint.

28. A fenti jogszabályi rendelkezésekből következően a közbeszerzési eljárás lefolytatása kötelező abban az esetben, ha a Kbt.-ben rögzített alábbi négy konjunktív feltétel megvalósul.

A Kbt. 5-7. § szerinti ajánlatkérő szervezet, a Kbt. tárgyi hatálya alá tartozó szerzési tárgy tekintetében, legalább az uniós közbeszerzési értékhatárt elérő vagy meghaladó értékű visszerhes szerződést köt. Ezen konjunktív feltételek közül, bármely feltétel nem teljesülése megdönti a közbeszerzési eljárás alkalmazásának kötelezettségét tárgyi esetben, ezért a Döntőbizottság az egyes feltételek meglétét külön-külön vizsgálta.

29. A Döntőbizottság elsőként azt vizsgálta, hogy a beszerző a Kbt. 5-7. §-ai alapján a Kbt. alanyi hatálya alá tartozó ajánlatkérő szervezetnek minősül-e.

A Kbt. 5. § (1) bekezdés c) pont alapján közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezett a költségvetési szerv.

A Döntőbizottság megállapította, hogy a beszerző a Kbt. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti ajánlatkérőnek minősül, a Közbeszerzési Hatóság által az ajánlatkérő szervezetekről vezetett nyilvántartásban: EKRSZ_68853233 azonosítószámon nyilvántartásba vett, a Kbt. hatálya alá tartozó szervezet.

30. A Döntőbizottság a második feltételként azt vizsgálta, hogy a beszerzés vonatkozásában a visszerhesség megállapítható-e.

A Döntőbizottság a szerződés 5. pontja, a jogorvoslati eljárás során benyújtott teljesítést alátámasztó dokumentumok, továbbá a beszerző jogorvoslati eljárás során tett nyilatkozata alapján megállapította, továbbá a beszerző maga sem vitatta, hogy a kezdeményezéssel érintett beszerzés visszerhes jellegű volt.

Fentiek alapján a szerződés 5. pontjának megfelelően a kérelmezettnek a szerződés teljesítéséért járó ellenszolgáltatás összege 195.000.-EUR (a 2021. november 10. napján megállapított középárfolyam figyelembevételével: 68.246.100.-Ft).

A Döntőbizottság a fentiek alapján megállapította, hogy a beszerzés visszerhesnek minősül.

31. A Döntőbizottság harmadik feltételként azt vizsgálta, hogy a beszerzés beleillik-e a közbeszerzési tárgyak valamelyikébe.

A szerződés tárgya, illetve a beszerző által benyújtott, a teljesítés ellenértékét tartalmazó számlák alapján a Döntőbizottság megállapította, hogy a beszerzés tárgya a Kbt. 8. § (2) bekezdése szerinti árubeszerzés, melyet észrevételeiben sem a beszerző, sem a kérelmezett nem vitatott.

32. A Döntőbizottság rámutat, hogy a szerződésben megjelölt vételár pénzneme euró volt. A 2022. január 1-jétől – két évig - irányadó pontos értékhatárok 2021. november 10-én kerültek megállapításra. A Döntőbizottság nem vizsgálja és nem is róhatja a beszerző terhére a 2022. január 1-jétől irányadó közbeszerzési értékhatárokról szóló tájékoztató megjelenésekor figyelembe vett középárfolyam és a szerződés megkötésének időpontján érvényes középárfolyam eltéréséből adódó árfolyamváltozásokat.

A Döntőbizottság fentieknek megfelelően megállapította, hogy a szerződés értéke 2021. november 10. napján megállapított középárfolyam figyelembevételével: 68.246.100-Ft.

33. A Döntőbizottság megállapította, a beszerzés tárgya művészeti alkotás, amelyet a Köv. tv. 7. § 10. pontja a kulturális javak körébe sorol. A Döntőbizottság e körben megállapította továbbá, hogy a Kbt. 111. § n) pontja a kulturális javak körébe tartozó tárgyak és rájuk vonatkozó jogok megszerzését kivételként rögzíti. A Döntőbizottság megállapította, hogy a beszerző tárgyi beszerzésének ellenértéke nem haladta meg az árubeszerzésre irányuló uniós értékhatárt, azaz 215.000.-eurót (75.245.700.-forintot), tekintettel arra, hogy a szerződés 5. pontja 195.000.-EUR-ban (68.246.100.-Ft) állapítja meg a műalkotás vételárát.

34. Fentiek alapján a Döntőbizottság megállapította, hogy a Kbt. 111. § n) bekezdésében foglalt kivételi szabály felmentést ad a tárgyban árubeszerzés közbeszerzési kötelezettsége alól.

35. A Döntőbizottság a fentiek figyelembevételével megállapította, hogy a beszerzőnek a szerződés tárgyát képező árubeszerzésre a Kbt. 111. § n) bekezdésében foglalt kivételi szabály alapján nem kellett közbeszerzési eljárást lefolytatnia, mivel a beszerző a Kbt. személyi hatálya alá tartozó szervezetként, a Kbt. tárgyi hatálya alá tartozó beszerzési tárgy tekintetében, az uniós közbeszerzési értékhatárt meg nem haladó értékű visszerthes szerződést kötött, művészeti alkotás megszerzése céljából.

36. A Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés b) pontja alapján megállapította a jogsértés hiányát, tekintettel arra, hogy a hivatalbóli kezdeményezés nem alapos, mert a beszerző nem sértette meg a Kbt. 4. § (1) bekezdését, amikor mellőzte a közbeszerzési eljárás lefolytatását a kezdeményezésben megjelölt beszerzési eljárást érintően.

37. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 126. § (2) bekezdése alapján rendelkezett az eljárási költségekről.

38. A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2)-(5) bekezdésein alapul.

39. A határozat közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja.

40. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdés és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselő a Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (Dáptv.) 19. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2025. szeptember 17.

Dr. Varga-Nagy Erika sk
közbeszerzési biztos,
az eljáró tanács elnöke

Söpkéz Gusztávné sk
közbeszerzési biztos

Dr. Szathmári Réka sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Kovács Krisztián
titkárságvezető

Kapják:

1. Kezdeményező képviselője (kizárólag elektronikus úton)
2. Ajánlatkérő képviselője (kizárólag elektronikus úton)
3. Kérelmezett (kizárólag elektronikus úton)
4. Közbeszerzési Hatóság Titkársága (kizárólag elektronikus úton)
5. Nemzeti Fejlesztési Központ (kizárólag elektronikus úton)